

เดือนกุมภาพันธ์
ช่วงวันที่ 12 - 25 มิถุนายน 2567

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศร้อน มีฝนตกบางพื้นที่	1. ทุเรียน	พัฒนาผล - เก็บเกี่ยว	หนอนเจาะผล	เข้าทำลายทุเรียนตั้งแต่ผลเล็ก อายุประมาณ 2 เดือน จนถึงผลใหญ่ทำให้ผลเป็นแผล อาจเป็นผลให้ผลเน่าและร่วงเนื่องจากเชื้อราเข้าทำลายซ้ำ การที่ผลมีรอยแมลงทำลายทำให้ขายไม่ได้ราคา ถ้าหากหนอนเจาะกินเข้าไป จนถึงเนื้อผล ทำให้บริเวณดังกล่าวเน่าเมื่อผลสุก ภายนอกผลทุเรียนจะสังเกตเห็นมูลและรังของหนอนได้อย่างชัดเจน และจะมีน้ำไหลเยิ้มเมื่อทุเรียนใกล้แก่ ผลทุเรียนที่อยู่ชิดติดกัน หนอนจะเข้าทำลายมากกว่าผลที่อยู่เดี่ยว ๆ เพราะแม่ผีเสื้อชอบวางไข่บริเวณรอยสัมผัสนี้	<ol style="list-style-type: none"> หมั่นตรวจดูผลทุเรียน เมื่อพบรอยทำลายของหนอน ให้ใช้ไม้หรือลวดแข็งเขี่ยตัวหนอนออกมาทำลาย ผลทุเรียนที่เน่าและร่วงเพราะถูกหนอนทำลายควรเก็บทำลายโดยการเผาไฟหรือฝัง ตัดแต่งผลทุเรียนที่มีจำนวนมากเกินไป โดยเฉพาะผลที่อยู่ติดกันควรใช้กิ่งไม้หรือกาบมะพร้าวคั่นระหว่างผล เพื่อป้องกันไม่ให้ตัวเต็มวัยวางไข่หรือตัวหนอนเข้าหลบอาศัย การห่อผลด้วยถุงมุ้งไนลอน ถุงรีเมย์ หรือถุงพลาสติกสีขาวขุ่นเจาะรูที่บริเวณขอบล่าง เพื่อให้หยดน้ำระบายออก โดยเริ่มห่อผลตั้งแต่ผลทุเรียนมีอายุ 6 สัปดาห์ เป็นต้นไป จะช่วยลดความเสียหายได้ สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพเมื่อจำเป็นต้องใช้ เช่น แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะส่วนผลทุเรียนที่พบการทำลายของหนอนเจาะผล
	2. ส้มโอ	ติดผล	หนอนเจาะผลส้มโอ	ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นฟองเดี่ยว หรือเป็นกลุ่ม 2 - 29 ฟอง บนผลส้มโออายุประมาณ 2 สัปดาห์จนถึงระยะเก็บเกี่ยว เมื่อ	<ol style="list-style-type: none"> ควรบังคับการติดดอก และออกผลให้อยู่ในระยะเดียวกันเป็นรุ่น เพื่อสะดวกในการป้องกันกำจัด และลดปริมาณหนอนเจาะผล

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				<p>หนอนพัก จะกัดกินเข้าไปในผลส้มโอ รอยเจาะทำลายมีมูลของหนอนที่ถ่ายออกมาและมียางไหลเยิ้ม ผลเน่า และร่วงก่อนการเก็บเกี่ยว</p>	<p>ส้มโอ</p> <p>2. เก็บผลที่ถูกทำลายในแปลง นำไปเผาหรือฝังเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการระบาดต่อไป</p> <p>3. ในแหล่งที่มีการระบาดเป็นประจำ ควรทำการพ่นสารฆ่าแมลง เช่น อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โพรพิโนฟอส 50% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อผลส้มโออายุประมาณ 2 สัปดาห์ โดยพ่น 4 ครั้งทุก 7 วัน แล้วห่อผลส้มโอด้วยถุงกระดาษห่อผลสีขาวเมื่อผลส้มโออายุประมาณ 1.5 เดือน</p>
	<p>3. พืชตระกูลส้ม (เช่น มะนาว มะกรูด ส้มโอ และ ส้มเขียวหวาน)</p>	<p>ทุกระยะการเจริญเติบโต</p>	<p>โรคแคงเกอร์ (เชื้อแบคทีเรีย <i>Xanthomonas citri</i> subsp. <i>citri</i>)</p>	<p>อาการบนใบ เริ่มแรกเป็นแผลจุดดำน้ำ ต่อมาจะขยายใหญ่เป็นแผลจุดนูนสีเหลืองอ่อน ลักษณะฟูคล้ายฟองน้ำ จากนั้นเนื้อเยื่อแผลจะแข็ง มีสีน้ำตาลเข้ม ตรงกลางแผลยุบตัว ขอบแผลยกตัวขึ้น บริเวณรอบ ๆ แผลปรากฏวงสีเหลืองล้อมรอบ พบอาการของโรคได้ทั้งด้านหน้าและด้านหลังใบ โดยเห็นชัดที่ด้านหลังใบ นอกจากนี้ยังพบอาการของโรคได้บนก้านใบ ทำให้ใบเหลืองร่วงก่อนกำหนด</p> <p>อาการบนกิ่ง ลักษณะคล้ายอาการบนใบ แต่</p>	<p>1. ควรเลือกกิ่งพันธุ์จากแหล่งปลูกที่ไม่มี การระบาดของโรค หรือไม่นำกิ่งพันธุ์จากต้นที่เป็นโรคไปปลูก และใช้กิ่งพันธุ์ที่ไม่มีร่องรอยการติดเชื้อ</p> <p>2. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการโรค ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรค และเก็บเศษพืชที่ร่วงหล่นไปทำลายนอกแปลง แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช กลุ่มสารประกอบทองแดง เช่น คอปเปอร์ออกซิคลอไรด์ 85% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				<p>ไม่มีวงสีเหลืองล้อมรอบแผล ต่อมาแผลจะแตกแห้ง เป็นสีน้ำตาล ขยายรอบกิ่ง หรือตามความยาวกิ่ง รูปร่างแผลไม่แน่นอน</p> <p><u>อาการบนผล</u> ลักษณะคล้ายอาการบนใบ แต่จะเกิดเป็นแผลเดี่ยว ๆ มีลักษณะกลมฝังลึกลงไปใฝิว แผลจะขยายเป็นสะเก็ดใหญ่ รูปร่างไม่แน่นอน มีวงสีเหลืองล้อมรอบ บางครั้งพบผลปริแตกตามรอยแผล หากเกิดโรคในระยะผลอ่อนจะทำให้ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ และถ้าอาการรุนแรงจะทำให้ผลร่วง</p>	<p>คิวปรีสออกไซด์ 86.2% WG อัตรา 10 - 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ</p> <p>คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ 77% WP อัตรา 15 - 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 - 10 วัน จำนวน 2 - 3 ครั้ง</p> <p>3. ไม่นำเครื่องมือตัดแต่งที่ใช้กับต้นเป็นโรคไปใช้ต่อกับต้นปกติ และควรทำความสะอาดเครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ทุกครั้ง</p> <p>4. กำจัดหนอนซอนใบ โดยเฉพาะช่วงที่พืชแตกใบอ่อน เนื่องจากรอยทำลายของหนอนซอนใบเป็นช่องทางให้เชื้อสาเหตุโรคเข้าทำลายพืช และช่วยส่งเสริมให้อาการโรคลุกลามอย่างรวดเร็ว โดยพ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 2 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ลูเฟนนูรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โพรพิโนฟอส 50% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไบเฟนทริน 2.5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะบาเมกติน 1.8% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ปีโตรเลียม ออยล์ 83.9% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โคลโทอะนินดิน 16% SG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ลิตร หรือ ไทอะมีทอกแซม 25% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบหนอนชอนใบลงทำลายเกิน 50% ของยอดที่สำรวจ โดยสำรวจแปลงละ 10 ต้น ต้นละ 5 ยอด
	4. มะเขือเปราะ	ระยะเจริญเติบโต - เก็บเกี่ยว	หนอนเจาะผลมะเขือ	ทำความเข้าใจให้แก่ออดมะเขือ ในระยะต้นมะเขือกำลังเจริญเติบโต จะพบว่ายอดเหี่ยวเห็นชัดเจนแต่จัด เพราะท่อน้ำท่ออาหารของพืชถูกทำลาย และเมื่อตรวจดูจะพบรูเจาะประมาณไม่เกิน 10 เซนติเมตร จากปลายยอด หนอนจะกัดกินภายใน ทำให้ออดที่แข็งแรงถูกทำลาย ยอดใหม่ที่แตกมามีขนาดเล็กกว่า และผลมะเขือที่เกิดมายังได้รับความเสียหาย โดยหนอนเจาะผลทำให้เสียคุณภาพส่งขายไม่ได้ ในช่วงระยะรุนแรงอาจถูกทำลายถึง 50 เปอร์เซ็นต์	1. วิถีกล เก็บยอดและผลที่ถูกทำลายทิ้งที่มีหนอนและไม่มีหนอน จะช่วยลดการระบาด 2. ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ เช่น สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล 5.17% SC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เบทาไซฟลูพริล 2.5% EC อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วเมื่อพบการระบาด
	5.พืชตระกูลกะหล่ำและผักกาด (เช่น คื่นช่าย กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก บรอกโคลี กวางตุ้ง ผักกาดขาว ผักกาดหอม ฯลฯ)	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. หนอนใยผัก	ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นฟองเดี่ยว ๆ หรือกลุ่มเล็ก ๆ ทั้งบนใบและใต้ใบพืช หนอนมีลักษณะเรียวยาว หัวแหลมท้ายแหลม ส่วนท้ายมีปุ่มยื่นออกเป็น 2 แฉก เมื่อถูกตัวจะคืนอย่างแรง และสร้างใยพาตัวขึ้นลงระหว่างพื้นดินกับใบพืชได้ หนอนจะกัดกินผิวใบทำให้ผักเป็นรูพรุนคล้ายร่างแห จากนั้นเข้าดักแด้บริเวณใบพืช โดยมีใยบาง ๆ ปกคลุมติดใบพืช	1. การใช้กับดักชนิดต่าง ๆ - กับดักกาวเหนียวสีเหลือง เป็นกับดักทรงกระบอก หรือกระป๋องน้ำมันเครื่องสีเหลือง ทาด้วยกาวเหนียว ทุก 7 - 10 วันครั้ง สามารถจับผีเสื้อหนอนใยผักได้เฉลี่ย 16 ตัวต่อวันต่อกับดัก โดยจับผีเสื้อเพศเมีย : เพศผู้ ได้ 0.79 : 1 และเมื่อติดตั้งกับดักกาวเหนียวสีเหลืองจำนวน 80 กับดักต่อไร่ สามารถลดการใช้สารฆ่าแมลงมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ - กับดักแสงไฟ หลอดสีน้ำเงิน 20 วัตต์ เป็น

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>หลอดเรืองแสงที่เหมาะสมในการใช้จับผีเสื้อหนอนใยผักมากที่สุด มีราคาถูกกว่าหลอด blacklight-blue 20 วัตต์ และปลอดภัยไม่มีอันตรายจากแสงอัลตราไวโอเล็ต ในการติดตั้งกับดักแสงไฟควรติดตั้งรอบนอกแปลงผัก และควรดำเนินการติดตั้งพร้อมกันในพื้นที่</p> <p>2. การใช้โรงเรือนตาข่ายไนล่อน หรือการปลูกผักกางมุ้ง โดยการปลูกผักในโรงเรือนที่คลุมด้วยตาข่ายไนล่อนขนาด 16 mesh (256 ช่องต่อตารางนิ้ว) สามารถป้องกันการเข้าทำลายของหนอนใยผักและหนอนผีเสื้ออื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โรงเรือนตาข่ายไนล่อนต้องปิดอย่างมิดชิดตลอดเวลาเพื่อป้องกันผีเสื้อเพศเมียเล็ดลอดเข้าไปวางไข่</p> <p>3. การใช้สารชีวภัณฑ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้เชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ทูริงเยนซิส ปกติในธรรมชาติจะพบเชื้อแบคทีเรียชนิดนี้ ซึ่งมีประสิทธิภาพในการกำจัดหนอนใยผัก แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อปริมาณเชื้อแบคทีเรียที่จะทำให้หนอนใยผักตาย จึงมีการผลิตเชื้อแบคทีเรียในรูปแบบการค้าออกจำหน่ายที่สำคัญมี 2 สายพันธุ์ คือ <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>aizawai</i> และ <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>kurstaki</i>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>อัตรา 100 - 200 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (ไม่ควรใช้ในแหล่งปลูกผักภาคกลาง ในช่วงที่มีการระบาดของพินาเพอร์ การใช้อัตราสูง และช่วงเวลาพ่นถี่ขึ้น หรือพ่นสลับสารฆ่าแมลง)</p> <p>4. การใช้วิธีทางเขตกรรม สามารถช่วยลดการระบาดของหนอนใยผักได้ เช่น การไถพรวนดิน ตากแดด หรือการทำลายซากพืชอาหาร หรือการปลูกพืชหมุนเวียน ทั้งนี้เพื่อขัดขวางการขยายพันธุ์อย่างต่อเนื่องของหนอนใยผัก</p> <p>5. การใช้สารฆ่าแมลง เนื่องจากหนอนใยผักเป็นแมลงที่สามารถสร้างความต้านทานต่อสารฆ่าแมลงได้รวดเร็ว และหลายชนิด การพิจารณาเลือกใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถป้องกันกำจัดหนอนใยผักไม่ให้เข้าทำลายผลผลิตให้เกิดความเสียหายได้ สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดหนอนใยผัก เช่น</p> <p>สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 40 - 60 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟินาเพอร์ 10% SC อัตรา 40 - 60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โทลเฟนไพเรต 16% EC อัตรา 40 - 60 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินคาร์บ 15% EC อัตรา 40 - 60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 80</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 60 - 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (พ่นเมื่อพบการระบาดของหนอนใยผักทุก 5 วัน ติดต่อกัน 2 ครั้ง ควรสลับกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ ทุก 14 วัน)
			2. ดั้วหมัดผัก	ตัวอ่อนดั้วหมัดผักกัดกิน หรือซ่อนไซเข้าไปกินอยู่บริเวณโคนต้น หรือรากของผัก ทำให้พืชผักเหี่ยวเฉา และไม่เจริญเติบโต ถ้ารากถูกทำลายมาก ๆ อาจจะทำให้พืชผักตายได้ ตัวเต็มวัยชอบกัดผิวด้านล่างของใบทำให้ใบเป็นรูพรุน และอาจกัดกินผิวลำต้น และกลีบดอกด้วย ดั้วหมัดผักชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ๆ ตัวเต็มวัยเมื่อถูกกระทบกระเทือนจะกระโดด และสามารถบินได้ไกล	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีเขตกรรม การลดการระบาดของดั้วหมัดผัก สามารถทำได้โดยการไถตากดินไว้เป็นเวลานานพอสมควร เพื่อทำลายตัวอ่อน และดักแด้ที่อาศัยอยู่ในดิน นอกจากนี้ควรเปลี่ยนมาปลูกพืชที่ดั้วหมัดผักไม่ชอบจะเป็นการช่วยลดการระบาดได้อีกทางหนึ่ง 2. การใช้ไส้เดือนฝอย (<i>Steinernema carpocapsae</i>) อัตรา 50 ล้านตัวต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่น หรือราดลงดินก่อนปลูกหลังการให้น้ำ และพ่นทุก 7 วันหลังปลูก 3. ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% SL อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โทลเฟนไพเรต 16% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โพรพิโนฟอส 50% EC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร โพรไทโอฟอส 50% EC อัตรา 50

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซีทามิพริด 20% SP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์บาริล 85% WP อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบการระบาด และควรพ่นสารสลับกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์เพื่อชะลอการสร้างความต้านทานต่อสารฆ่าแมลง
	6. พริก	ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรคเหี่ยวเฉียว (เชื้อแบคทีเรีย <i>Ralstonia solanacearum</i>)	พบต้นพริกแสดงอาการของโรคเป็นหย่อม ๆ กระจายทั่วไปแปลงปลูก ลักษณะอาการเริ่มแรก ต้นพริกแสดงอาการเหี่ยวในเวลา กลางวันที่อากาศร้อนจัด และฟื้นกลับมาปกติ ในเวลากลางคืนซึ่งมีอากาศเย็น โดยแสดงอาการในลักษณะนี้สลับกัน 2 - 3 วัน จากนั้น ต้นพริกจะเหี่ยวทั้งต้นอย่างถาวรและตายในที่สุด โดยที่ต้นพริกยังคงเขียวอยู่ ให้สังเกต บริเวณโคนต้นจะมีสีน้ำตาลเข้ม เมื่อถอนต้นขึ้นมาจะพบอาการรากเน่า ถ้าตัดลำต้นตามขวางจะพบส่วนของท่อลำเลียงน้ำและอาหาร มีสีน้ำตาลเข้ม เมื่อนำไปแช่น้ำสะอาด ประมาณ 5 - 10 นาที จะเห็นของเหลวสีขาวข้นคล้ายน้ำมัน [bacterial exudate (ooze)] ไหลออกมา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรเลือกพื้นที่ปลูกที่เคยมีการระบาดของโรคนี้น้อยก่อน และมีการระบายน้ำที่ดี 2. ไถพรวนดินให้ลึกเกินกว่า 20 เซนติเมตร จากผิวดินและตากดินไว้นานกว่า 2 สัปดาห์ จะช่วยลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรคในดินลงได้มาก 3. พื้นที่ที่เคยมีการระบาดของโรค สามารถฆ่าเชื้อโรคในดิน โดยใช้ยูเรียผสมปูนขาว อัตรา 80 : 800 กิโลกรัมต่อไร่ หว่านลงในแปลงหลังไถพรวนดินครั้งแรก จากนั้นไถกลบและรดน้ำให้ดินมีความชื้น ทิ้งไว้ 3 - 4 สัปดาห์ จึงเริ่มปลูกพืช 4. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นที่แสดงอาการของโรค ให้ขุดต้นที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูกทันที และโรยปูนขาวบริเวณหลุมที่ขุด เพื่อป้องกันการระบาดของโรค 5. ควรทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น จอบ เสียม ทุกครั้งหลังใช้กับต้นที่เป็นโรค

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>6. ในแปลงที่มีการระบาดของโรค หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว นำส่วนต่าง ๆ ของพืชที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลงปลูก</p> <p>7. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค ไม่ควรปลูกพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เช่น พืชตระกูลขิง พืชตระกูลมะเขือ มันฝรั่ง พริก และถั่วลิสง ให้สลับปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัย เช่น ข้าว ข้าวโพด และมันสำปะหลัง เพื่อตัดวงจรของโรค</p>
	7. ขิง	ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรคเหี่ยวหรือเหี่ยวเน่า (เชื้อแบคทีเรีย <i>Ralstonia solanacearum</i>)	อาการเริ่มแรก ใบแสดงอาการม้วนห่อ สีของใบซีดต่อมาเปลี่ยนเป็นสีเหลืองและแห้ง บริเวณโคนต้นมีอาการฉ่ำน้ำ ลำต้นเน่าหลุดออกจากเหง้าได้ง่ายและหักพับ แต่ไม่มีกลิ่นเหม็น หากตรวจดูที่ลำต้นจะพบส่วนของท่อลำเลียงน้ำ และอาหารมีสีน้ำตาลเข้ม เมื่อนำต้นมาตัดตามขวางแช่ในน้ำสะอาดประมาณ 5 - 10 นาที จะเห็นของเหลวสีขาวคล้ายน้ำมันไหลออกมา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรเลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคนี้มาก่อน และมีการระบายน้ำที่ดี 2. ไถพรวนดินให้ลึกเกินกว่า 20 เซนติเมตร จากผิวดินและตากดินไว้นานกว่า 2 สัปดาห์ จะช่วยลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรคในดินลงได้มาก 3. พื้นที่ที่เคยมีการระบาดของโรค สามารถฆ่าเชื้อโรคในดิน โดยใช้ยูเรียผสมปูนขาว อัตรา 80 : 800 กิโลกรัมต่อไร่ หว่านลงในแปลงหลังไถพรวนดินครั้งแรก จากนั้นไถกลบและรดน้ำให้ดินมีความชื้น ทิ้งไว้ 3 - 4 สัปดาห์ จึงเริ่มปลูกพืช 4. ใช้หัวพันธุ์ปลอดโรค 5. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นที่แสดงอาการของโรค ให้ขุดต้นที่เป็นโรค

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>นำไปทำลายนอกแปลงปลูกทันที และโรยปูนขาวบริเวณหลุมที่ซุด เพื่อป้องกันการระบาดของโรค</p> <p>6. ในแปลงที่มีการระบาดของโรค หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว นำส่วนต่าง ๆ ของพืชที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลงปลูก</p> <p>7. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค ไม่ควรปลูกพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เช่น พืชตระกูลขิง พืชตระกูลมะเขือ มันฝรั่ง พริก และถั่วลิสง ให้สลับปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัย เช่น ข้าว ข้าวโพด และมันสำปะหลัง เพื่อตัดวงจรของโรค</p>
	8. ข้าวโพดหวาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ออกดอก - ติดฝัก	1. เพลี้ยอ่อนข้าวโพด	<p>ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากส่วนต่าง ๆ ของใบ และช่อดอกตัวผู้ ถ้าช่อดอกมีเพลี้ยอ่อนเกาะกินอยู่มากจะทำให้ช่อดอกไม่บาน การติดเมล็ดน้อยและทำให้เมล็ดแก่เร็ว ทั้ง ๆ ที่เมล็ดยังไม่เต็มฝัก หากมีการระบาดมาก จึงพบกระจายอยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของลำต้น กาบหุ้มฝัก โดยเพลี้ยอ่อนชนิดนี้มีปีกบินมาจากแปลงใกล้เคียง ตั้งแต่ข้าวโพดอายุประมาณ 15 วัน หลังจากนั้นอีก 1 - 2 สัปดาห์ จะพบเพลี้ยอ่อนออกลูกเป็นตัวอ่อนรวมกันเป็นกลุ่ม ๆ โดยเฉพาะบริเวณใต้ใบล่าง ๆ และเพลี้ยอ่อนค่อย ๆ แพร่ขยายจากใบล่างขึ้นมาบนใบเรื่อย ๆ และขยายพันธุ์เพิ่มปริมาณอย่างรวดเร็ว จนพบปริมาณสูงสุด</p>	<p>1. ในแหล่งที่มีการระบาดเป็นประจำในฤดูแล้ง หากสำรวจพบเพลี้ยอ่อนข้าวโพดแพร่กระจายจากใบล่างขึ้นมาและเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั่วทั้งแปลง ควรป้องกันกำจัดก่อนข้าวโพดแทงช่อดอกตัวผู้ หรือก่อนดอกบาน จะให้ผลในการควบคุมได้ดี</p> <p>2. หากมีการระบาดเกิดขึ้นเฉพาะจุด พ่นสารฆ่าแมลง เช่น คาร์บาริล 85% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เบตา-ไซฟลูทรีน 2.5% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดอะซินอน 60% EC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ในระยะข้าวโพดกำลังผสมเกสร มักพบเกาะเป็นกลุ่ม ๆ ดูดกินน้ำเลี้ยงจากส่วนต่าง ๆ ของต้นข้าวโพด เช่น ยอด กาบใบ โคนใบ กาบฝัก และจะพบมากที่สุดบริเวณช่อดอก ทำให้บริเวณที่ถูกดูดกินแสดงอาการเป็นจุดสีเหลืองปนแดง	**** การพ่นสารฆ่าแมลงในระยะออกดอก ควรพ่นเฉพาะจุด เมื่อพบความหนาแน่นของเพลี้ยอ่อนมากกว่า 25 เเปอร์เซ็นต์ ของช่อดอก **** ควรหลีกเลี่ยงพ่นสารเมื่อตรวจพบด้วงเต่าและแมลงทางหนีบ ซึ่งเป็นตัวทำของเพลี้ยอ่อนหลังจากข้าวโพดติดฝักแล้ว
			2. เพลี้ยไฟ	เพลี้ยไฟดูดกินน้ำเลี้ยงตามช่อดอกข้าวโพด และดูดกินน้ำเลี้ยงที่ไหมข้าวโพด ซึ่งหากพบเพลี้ยไฟลงทำลายไหมก่อนที่การผสมเกสรจะเกิดขึ้น จะทำให้ไหมแห้ง ผสมเกสรไม่ได้ ฝักที่ได้จึงไม่ติดเมล็ด หรือเกิดเป็นข้าวโพดพันหลอขึ้น	พ่นสารฆ่าแมลง พิโปรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตรอะโซฟอส 40% EC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร **** พ่นเฉพาะจุดเมื่อพบเพลี้ยไฟระบาดในระยะออกดอก และพ่นเฉพาะฝักที่เพลี้ยไฟลงทำลายไหม
			3. หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด	ในระยะออกดอก หนอนจะเจาะเข้าไปกินส่วนยอดที่มันนอยู่ โดยกัดกินและเจริญเติบโตภายในช่อดอก ทำให้ช่อดอกไม่สามารถกลับบานได้ จึงมีเกสรตัวผู้ไม่เพียงพอต่อการผสมเกสร ฝักที่ได้จะไม่มีเมล็ด หรือมีเมล็ดไม่เต็มฝัก ทำให้ผลผลิตต่ำ การเข้าทำลายฝัก ตัวหนอนเข้าทำลายโดยการเจาะที่ก้านฝัก หรือโคนฝัก หากมีการระบาดรุนแรงมากจะเจาะกินภายใน	พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เดลทาเมทริน 3% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตรฟลูมูรอน 25% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เทฟลูเบนซูรอน 5% EC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟลูอาซูรอน 5% EC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ พิโปรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				แกนกลางฝัก และเมล็ดด้วย	<p>**** ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พนสารฆ่าแมลงเมื่อพบหนอน 2 ตัวต่อต้น หรือ รูเจาะ 2 รูต่อต้น</p> <p>**** ข้าวโพดหวาน พนสารฆ่าแมลงเมื่อพบหนอนมากกว่า 50 ตัว จากข้าวโพด 100 ต้น หรือ รูเจาะ 50 รู จากข้าวโพด 100 ต้น</p>
			4. หนอนเจาะฝักข้าวโพด	<p>แมผีเสื้อมากขึ้นเป็นฟองเดี่ยว ๆ ตามเส้นไหมที่ปลายฝักข้าวโพด หรือที่ซอกดอกตัวผู้ หนอนกัดกินที่ซอกดอก และเมื่อเริ่มติดฝัก ตัวหนอนจะกัดกินเส้นไหมของฝัก และเจาะเข้าไปกัดกินอยู่ภายในบริเวณปลายฝัก ทำให้ความเสียหายให้แก่คุณภาพฝักโดยตรง เนื่องจากปลายฝักเสียหาย และถ้าพบระบาดมากปลายฝักจะเน่าเนื่องจากความชื้นจากมูลของหนอนที่ถ่ายไว้ หนอนเจาะฝักข้าวโพดทำความเสียหายได้มากเมื่อเกิดการระบาดก่อนที่ขบวนการผสมเกสรจะเกิดขึ้น หากการระบาดรุนแรงจะเก็บผลผลิตไม่ได้ เนื่องจากหนอนกัดกินเส้นไหมจนแหงนหมดไป ทำให้ข้าวโพดไม่ได้รับการผสมพันธุ์ ฝักที่ได้จึงไม่ติดเมล็ด หรือเกิดเป็นข้าวโพดพันหลอขึ้น</p>	<p>1. วิธีกล ข้าวโพดที่ปลูกในพื้นที่ขนาดเล็ก ใช้วิธีการจับหนอนที่ปลายฝักทิ้ง หรือใช้มีดบีบปลายฝักให้หนอนตายโดยไม่ต้องเก็บทิ้ง และควรเดินเก็บหนอนทุกวันในระยะติดฝัก</p> <p>2. เนื่องจากผีเสื้อของหนอนเจาะฝักข้าวโพดจะวางไข่ที่ยอดเกสรตัวผู้ และที่ไหมข้าวโพดในระยะผสมเกสร จึงควรหมั่นตรวจปลายฝักข้าวโพดในระยะนี้ หากพบหนอนวัย 1 - 2 เฉลี่ย 10 - 20 ตัวต่อ 100 ต้น พนสารฆ่าแมลงฟลูเฟนอกซุรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อไร่ 20 ลิตร หรือ ไพโรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อไร่ 20 ลิตร พ่นเฉพาะฝักที่หนอนลงทำลายไหม พ่นซ้ำตามความจำเป็น โดยพ่นที่ปลายฝักบริเวณไหมโผล่ หากพบการระบาดมากจึงพ่นที่เกสรตัวผู้ส่วนบนสุด</p> <p>**** สารฆ่าแมลงควรใช้ในระยะที่หนอนยังเล็กจะได้ผลดี</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					**** สำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เมื่อฝักติดเมล็ดแล้ว ไม่จำเป็นต้องใช้สารฆ่าแมลง

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุปผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก : ศวส.ยะลา, ศวพ.นครปฐม และ ศวกส.เพชรบูรณ์
 : สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (นางสาวสุรรัตน์ ทองคำ) ข้อมูลจาก : กลุ่มวิชาการ
 : กลุ่มวิจัยโรคพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช
 ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช